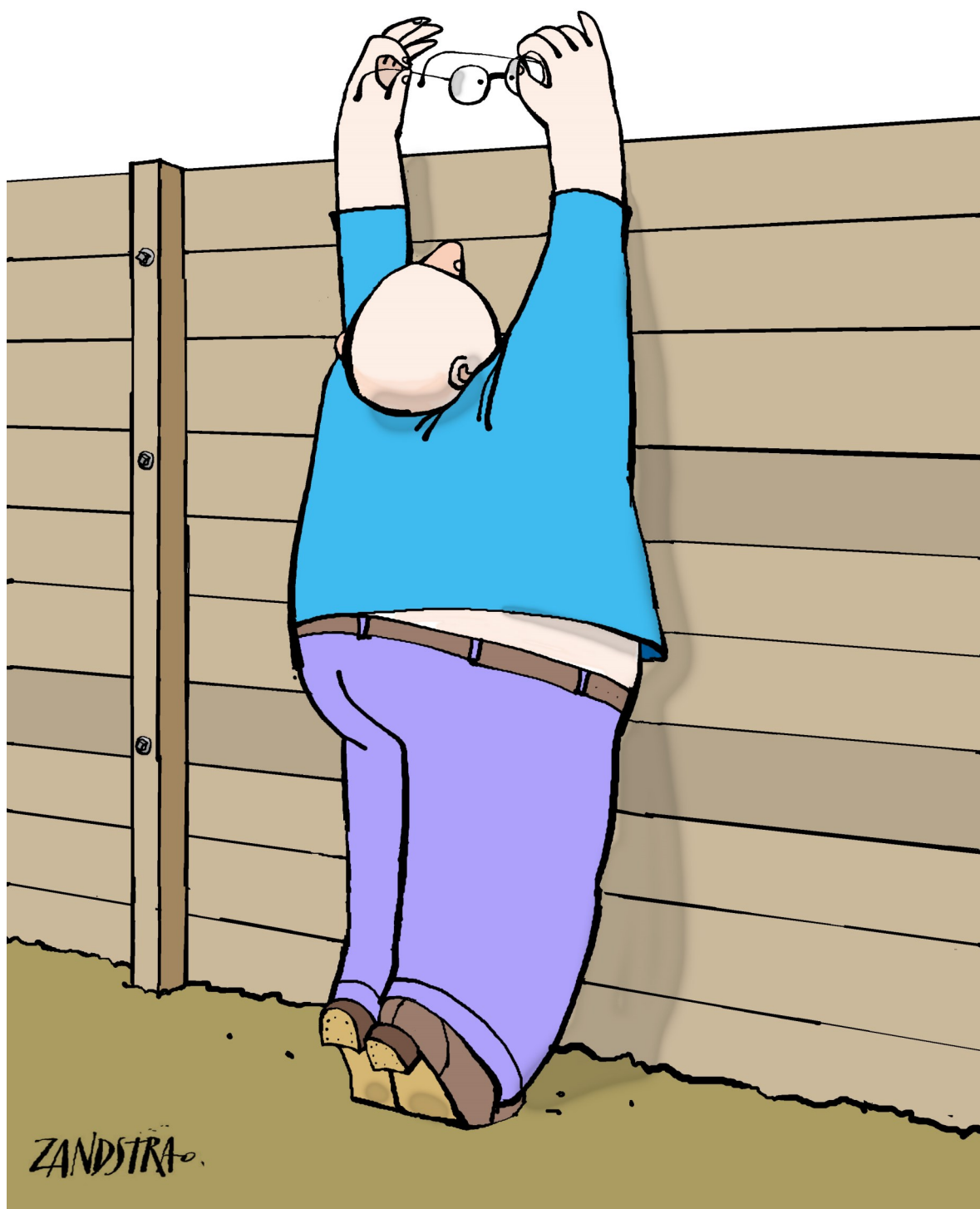

Kijk over je muur

Aspecten:
Mededogen
Weerbaarheid
Verzoening

U heeft gekozen voor dit thema 'kijk over je muur'. Een actueel en urgent thema want er worden mensen gevraagd voor een andere tijd en een nieuwe moraal!

Het behoeft geen betoog dat er voor duurzaam en vreedzaam samenleven mensen nodig zijn die bereid zijn over de eigen muur te kijken en begrijpen dat samenleven meer is dan het tolereren van anders zijn.

Wat die nieuwe (of vernieuwde) moraal is, wordt in de meerjarenvisie samengevat in de begrippen solidariteit, compassie en duurzaamheid. Compassie ligt ten grondslag aan alle religieuze, ethische en spirituele tradities en roept op om elk mens te behandelen, zoals je zelf ook behandeld wilt worden. Compassie is een werkwoord en vraagt om een praktische vertaling in het leven van alledag. Het is een universeel uitgangspunt dat hard nodig is, omdat mensen meer en meer afhankelijk worden van elkaar (vluchtelingenwerk, mantelzorg, vrijwilligerswerk, caritas, etc.) en tevens een basis vormt voor een rechtvaardige en duurzame economie, alsmede voor harmonie in steden, landen en in de wereld.

Een nieuwe moraal en dus ook nieuwe vaardigheden om te ontwikkelen. In de woorden van Herman Wijffels: (...) na de fase van werken aan emancipatie en het ontwikkelen van de individualiteit, gaat het om het verbinden van individualiteit en tegelijkertijd verantwoordelijkheid nemen voor het geheel. Inlevingsvermogen en mededogen zijn daarvoor onmisbare ingrediënten die veel verdergaan dan tolerantie. Ze duiden op een activiteit die wortelt in het geloof dat 'jij mij bent in een andere gestalte'. Daar willen wij ons op richten in ons werken met jeugd in dit themablad: samenleven vanuit het besef dat jij mij bent in een andere gestalte. Omdat de samenleving daarom vraagt.

Bij dit thema krijgt u (wanneer aangevraagd via jeugd@apgen.nl) een boek: *Cathechismus van de compassie – uit de kunst*. Een prachtig boek dat u zeker kan inspireren en het gesprek over waarden kan voeden, verbreden en verdiepen. De schrijvers ervan geven aan geen nieuwe leer te hebben willen neerzetten maar gedachten in beweging willen brengen en mensen met elkaar verbinden. De kern van dit thema en van ons werk! Gebruikt u dit boek vooral, ook buiten de jeugdverzorging om en buiten dit thema om.

Ook aan te bevelen is 'Het realistisch idealisme van een 'nieuw wij'' een uitgave in het kader van de serie 'J.H. van Oosbreelezingen' door Manuela Kalsky (2015).

Uit de weekbrief 'met compassie leven' van [zondag 14 mei 2017, nr. 16](#).

'Compassie wordt aangeroepen door respect voor en verbondenheid met de mens. En uit compassie wordt liefdevolle zorg geboden. (...) Mensen kunnen elkaar verschrikkelijke dingen aandoen, zolang ze elkaar niet als mens zien. Zodra ze de ander zien als medemens, wordt alles anders. Wanneer mensen uit verschillende culturen elkaar in de ogen zien, is er bijna niemand die onbewogen blijft. Uiteraard moeten er wetten zijn, die alles goed regelen. Toch wordt de zwakke, de zieke, de vluchteling niet alleen door wetgeving beschermd, eerder door onze compassie.

De drie begrippen waarop de meerjarenvisie is gestoeld - duurzaamheid, compassie en solidariteit - komen voort uit een zekere urgentie: in de samenleving is een toenemende gerichtheid op het 'ik'. We hebben allemaal een eigen inlogcode: op je mobiel, op je werk, bij je bank en ook op ons intranet. Het kan soms lijken alsof we niemand nodig hebben, maar een gevoel van verbondenheid is noodzakelijk om het één-zijn te blijven ervaren. Inlevingsvermogen alleen is niet voldoende. Inlevingsvermogen plus actie is compassie, een actief verantwoordelijkheid nemen.

(...) Het vermogen tot compassie hebben we als evolutionair geschenk ontvangen. De mens brengt deze welbewust in cultuur. In het Handvest voor compassie staat de opdracht om ervoor te waken leed te veroorzaken. Door gewelddadig te handelen, door de grondrechten van de ander te ontkennen of door haat te zaaien, doen wij de menselijkheid geweld aan. Het Apostolisch Genootschap ondertekende dit handvest. Bovenstaande passage houdt wederkerigheid in. Ik doe de ander geen leed aan en de ander mij niet. En waar dit mogelijk is, dat het leed van anderen stopt! Misschien wel door kansen te creëren om elkaar weer in de ogen te zien, want dat het weleens mislukt, is zo menselijk. (...) Compassie is zien, bewogen worden en in beweging komen. Verdriet zien bij iemand van wie je houdt en liefde voor je medemens zetten ons in beweging. Denkend aan de gemeenschap die we vormen, in het groot en in het klein, komen er nieuwe gedachten op over wat de ander nodig heeft of fijn zou vinden. En we roepen elkaar op dit in het leven van alledag waar te maken.'

Uitgave juni 2017

NB: Bij een geprinte versie van de themabladen dient de publicatiedatum altijd gecontroleerd te worden met de elektronische versie van het document welke beschikbaar is via de jeugdsite van het Apostolisch Genootschap (<http://jeugd.apgen.nl>).

© Namen van tekstschrijvers en componisten van de apostolische liederen kunnen worden geraadpleegd op het intranet van het Apostolisch Genootschap www.apgen.nl

Wat gaan we leren?

In een steeds veranderende wereld, proberen we om onszelf te blijven. Daarbij beseffen we dat wij zijn, in relatie met anderen. In liefde werken aan een menswaardige wereld is een opdracht om onze medemens als naaste te zien en vandaaruit proberen we respectvol samen te leven.

Doelstelling 6 - 9 jaar:

Ontdekken wie je bent.
Leren inleven in een ander.
Ervaren dat je niet alleen bent.

Doelstelling 9 - 12 jaar:

Elkaars overeenkomsten en verschillen ontdekken.
Leren inleven in een ander en je eigen gedrag daarop aanpassen.
Ervaren dat jij bent, door en met een ander.

Doelstelling 12 - 15 jaar:

Leren uiten wie je bent en je plaats in groepen ontdekken.
Inleven in een ander en je eigen gedrag daarop aanpassen.
Ervaren dat leven, samenleven is.

Doelstelling 15+ kring:

Uiten wie je bent en respect uitdragen naar anderen.
Met compassie naar elkaar kijken en vandaaruit handelen.
Ervaren dat samenleven, inzet vraagt.

Stap 1: Kiezen

Voorganger en pcj kiezen samen het thema en vragen het themablad aan bij Jeugd@apgen.nl.

Stap 2: Verkennen van de weg (Nog voordat je aan de slag gaat met het thema.)

Rond de tafel met jeugdverzorgers, voorganger, PCJ.

Eventueel aangevuld met een delegatie uit de gemeenschap.

Denk aan bijvoorbeeld jongeren, werkgroep eredienst, ouders, ouderen om de denk en draagkracht te vergroten.

Beantwoord dan de volgende drie vragen:

1) Wat is het vertrekpunt?

- Wat was het vorige thema en wat is daarvan geleerd, wat is blijven liggen?
- Zijn er landelijke samenkomsten? (Jeugdappel, uitgaansdag, tweede kringdag.)
- Zijn er plaatselijke gebeurtenissen waar je rekening mee wilt houden? (Verjaardag voorganger, dopen, komst apostel, open eredienst.)
- Zijn er persoonlijke gebeurtenissen waar je rekening mee moet houden? Persoonlijke agenda's (examenperiode, cito toetsen, schoolreizen).
- Zijn er Feestdagen? (vakanties, Bevrijdingsdag, Pinksteren), waar rekening enz.)

2) Met wie zijn we op reis?

- Zijn er bijzondere persoonlijke situaties?
- Zijn er bijzondere kringsituaties?
- Zijn er bijzondere situaties in de gemeenschap? (Samenwerken van kringen, andere locatie.)

3) Waar willen we aankomen?

- Zijn er extra doelstellingen? (Bv. versterken kringgevoel of inzetten op veiligheid.)
- Willen we de afsluiting koppelen aan een zondag met plaatselijke voorbereiding?
- Hoe willen we de gemeenschap meenemen?
En welke natuurlijke momenten zijn daarvoor?

Bepaal op basis van het voorgaande wanneer je wilt aankomen.

- Minstens 8 kringsamenkomsten (*exclusief vakanties*).

Stap 3: Verkennen van het thema

Onderstaande werkvorm(en) geven aanleiding tot gesprek en verdieping met betrekking tot dit themablad. U kunt deze werkvorm(en) gebruiken om samen als jeugdverzorgers en/of met de gemeenschap, dit thema op eigen niveau te verkennen.

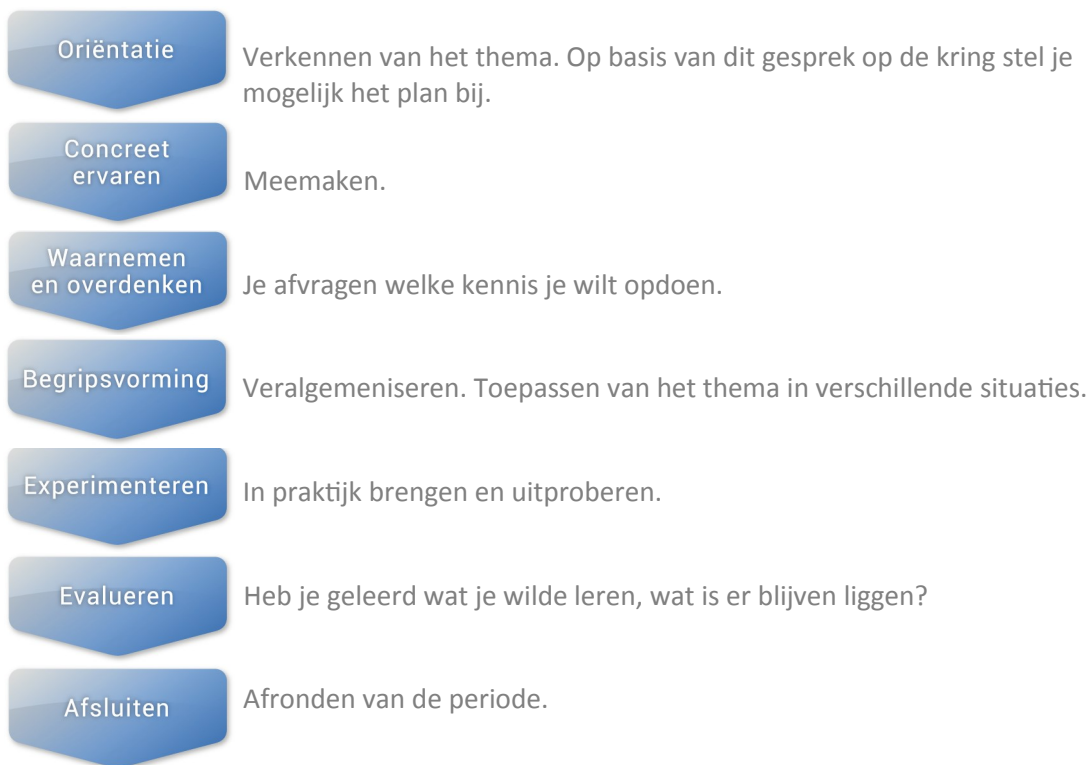
Een boek lezen/bekijken (<http://jeugd.apgen.nl/documenten/Themabladen/Kijkoverjemuur/Themaverkenning>)

Stap 4: Voorlopige ordening

Leren gebeurt in verschillende fases.

De leerfasen die per thema gehanteerd worden zijn:

De leerfasen zijn verder per leeftijd uitgewerkt en de werksuggestie is voorzien van een icoontje zodat u in 1 oogopslag kunt zien om welk soort werkvorm het gaat. Als u op het icoontje klikt, ziet u de verdere uitwerking van de werksuggestie. Tevens is er een tijdsindicatie bijgegeven.

Belangrijk bij de invulling van de periode is dat elke stap/fase doorlopen wordt.

- De duur van een thema beslaat minstens 8 weken (exclusief vakanties).
- Je kunt over een leerfase meerdere weken doen, maar respecteer wel de volgorde van de fases.
- Probeer zelf bedachte activiteiten zoveel mogelijk onder te brengen bij de juiste fase.
- Let bij het invullen van het thema op dat er rekening gehouden wordt met de verschillen stijlen waarmee kinderen leren. Varieer dus in werkvormen.

Vul de periode voorlopig in en kijk dan nog eens opnieuw en stel elkaar de vragen,

- Waarom is dit een apostolisch thema?
- Is het ook zo te herkennen?

Natuurlijk ligt de weg niet vast. De eerste kringavond zal in de verkenning de nodige verrassingen brengen. Dat vraagt ruimte en flexibiliteit.

We onderscheiden de volgende werkvorm met bijpassend icoontje:

 mp3	Mp3
 film	Film
	Boeken / verhaal
	Brainstorm
	Power point
	Gesprek
	Spel
	Muziek
	Creatief
	Geschiedenis
	Werkblad
	Weekbrief
	Divers/overig
	Drama

Leerlijn 6 tot 9 jaar

download de werkvormen op: <http://jeugd.apgen.nl/documenten/Themabladen/Kijkoverjemuur/Kijkoverjemuur-6-9>

Samen de wereld dichtbij en ver weg ontdekken. Kijken naar onze manieren en die van anderen. Kinderen in deze leeftijd kunnen zich verplaatsen in de motieven van anderen en reacties voorspellen, maar zij kunnen nog niet het eigen perspectief en dat van een ander tegelijkertijd mee laten wegen. Zij ontwikkelen pro-sociaal gedrag (de ander bewust willen steunen of helpen) waardoor helpen, delen, steun geven en troosten belangrijke sleutels zijn in de omgang met anderen. Vrijwel alle kinderen hebben grote moeite iets voor anderen over te hebben als dit ten koste gaat van hun eigen belang. Er is dus een natuurlijke ontwikkeling die aansluit bij mededogen en tegelijkertijd is er de spanning ten opzichte van die ander. Daardoor zullen verschillende mechanismen op school herkenbaar zijn, zoals pesten en in- of uitsluiting.

Oriëntatie

Nieuwsgierig en open kijken naar de wereld

Zoek iemand die ...

Jouw school, mijn school, in beeld

Op handen gedragen

Concreet ervaren

We proberen open en nieuwsgierig naar de wereld te kijken en ervaren dat er bij alle verschillen ook veel overeenkomsten zijn.

Kennen we elkaar?

Van welke kant kijk je?

Hulp vragen en geven

Waarnemen
en overdenken

45 min Het spel overeenkomsten en verschillen

45 min De afsprakenslang

45 min De functies van groepen

Begripsvorming

45 min God in mij?

45 min Kinderkoorlied 'Dat kan toch niet'.

45 min Samenwerken

Experimenteren

20 min Foutjes maken mag

45 min Blinde-geleide-mannetje

Evalueren

20 min Blick terug en maak een top 3

Afsluiten

45 min Goede-voornemens-muur

Leerlijn 9 tot 12 jaar

download de werkvormen op: <http://jeugd.apgen.nl/documenten/Themabladen/Kijkoverjemuur/kijkoverjemuur-9-12>

Kinderen op deze leeftijd kunnen zich tegelijkertijd in verschillende standpunten verplaatsen. Het kind kan ook de rol van een neutrale derde persoon innemen en voorspellen hoe elke betrokkene ten opzichte van de ander zal reageren. Kijk over je muur is daarom heel aantrekkelijk om elkaar de verscheidenheid te laten zien, ervaren en bespreken. Dat je elkaar soms kwijtraakt in deze verscheidenheid spreekt voor zich. De weg terugvinden naar elkaar is de uitdaging! Concrete situaties spreken de kinderen het meeste aan. Pestgedrag komt incidenteel bij heel veel kinderen voor, maar bij een kleine groep (meestal jongens) mondt pesten uit in treiteren, intimideren of zelfs molesteren. Weerbaarheid is dus een belangrijke vaardigheid om op deze leeftijd te ontwikkelen. Maar volwassenen hebben ook een plicht de groep op solidariteit aan te spreken en de individuen te beschermen.

Oriëntatie

We verkennen de wereld en kijken naar alle verscheidenheid.
Wat doet dat met jou?

Zoek iemand die ...

Ontmoeting

Lijntjes hebben

Concreet ervaren

Ervaren dat er bij alle verschillen die bestaan, er ook veel overeenkomsten zijn die ons verbinden.

Kennen we elkaar?

Hoe zou het zijn?

Waarnemen en overdenken

Je maakt deel uit van verschillende groepen en dat is niet altijd zo gemakkelijk.
Medemens zijn kan soms lastig zijn en hoe kun je daar nu mee omgaan?

Het spel overeenkomsten en verschillen

De afsprakenslang
Wij zijn met elkaar een groep.

De functies van groepen

Begripsvorming

En hoe doe je dat in je eigen leven

Filosoferen

kinderkoorlied 'Dat kan toch niet'

Samenwerken

Experimenteren

Foutjes maken mag

Elkaar verder leren kennen

Evalueren

Blik terug en maak een top 3

Afsluiten

Goede-voornemens-muur

Leerlijn 12 tot 15 jaar

download de werkvormen op: <http://jeugd.apgen.nl/documenten/Themabladen/Kijkoverjemuur/kijkoverjemuur-12-15>

Jongeren vanaf 12 jaar maken zich bij het beoordelen van bijvoorbeeld dilemma's meer los van de concrete situatie en generaliseren meer. In deze leeftijd zijn onderhandelingsvaardigheden zoals het afwegen van verschillende belangen, het geven en nemen, en het vinden van compromissen belangrijk. Het waarnemen en interpreteren kan soms zwartwit kleuren. Op deze leeftijd zijn meningen soms hard en weinig genuanceerd. Maar ook gevoelens van eenzaamheid en de druk van de omgeving kan jonge mensen naar binnen doen keren. Het zelfbeeld van deze kinderen is kwetsbaar. 'Kijk over je muur' kan ook tot stand komen in het herkennen en delen van moeilijke momenten in je leven. De broeders en zusters spelen een cruciale rol bij het vormen van het gevoel over de gemeenschap: is de gemeenschap een thuisplek of een 'loze' plek.

Oriëntatie

De wereld ver weg en dichtbij ontdekken.

Op reis zoals Floortje Dessing

Ontdekken wat reizen zo spannend maakt.

Pijltjes gooien op de kaart van Europa

Op zoek naar verschillen en overeenkomsten.

Dit mag ik wel, dit mag ik niet...

Onderlinge verschillen en overeenkomsten ontdekken.

Concreet ervaren

Leren omgaan met je eigen binnen wereld en de buitenwereld

Spanningsveld

Hoe zou dat zijn?

Waarnemen en overdenken

Nadenken over mogelijke oorzaken van conflicten, hoe je daarmee om kunt gaan en dat de zon ook weer kan gaan schijnen

Wie goed doet... komt niet in de krant

Vrede maak je niet alleen: we gaan opzoek naar oorzaken van ruzie, ontevredenheid.

Wat is verzoening?
En verzoening na oorlog.

Begripsvorming

En hoe zou dat nu zijn?

Need to belong

Een goed doel oprichten

Experimenteren

Opnieuw beginnen
Hoe maak je een ander duidelijk dat jij opnieuw wilt beginnen?

Conflicten hanteren.

Vrijwilligerswerk doen

Evalueren

Blik terug met een scorebord

Afsluiten

Een goed-nieuws-krant

Leerlijn 15+

download de werkvormen op: <http://jeugd.apgen.nl/documenten/Themabladen/Kijkoverjemuur/kijkoverjemuur15plus>

Jonge mensen gaan zich losmaken en willen meer autonomie. Tegelijkertijd willen ze zich ook conformeren aan leeftijdsgenoten. Zij komen in de eerste fase van een losmakingsproces en kijken graag over de muur. Zij willen graag de wereld ontdekken en kunnen niet altijd overzien wat de gevolgen zijn van hun handelen. Vallen en opstaan zal (binnen hun gezin) aan de orde van de dag zijn. Ze vinden ouders stom, maar ook fantastisch. Hoewel jongeren zich goed kunnen verplaatsen in anderen, blijkt uit onderzoek dat zij minder goed zijn in het oppakken van non-verbale signalen uit de omgeving. De balans tussen emotie en ratio is soms verstoord. De functie hiervan is dat jongeren op zoek gaan naar nieuwe dingen, naar onafhankelijkheid, naar hun rol in de groep. Jongeren kunnen vervuld worden van idealen en veranderingen. Opvoeders zijn daarom hard nodig om een helicopterview te tonen en het belang van langetermijndenken te laten inzien. Alle drie de aspecten van 'kijk over je muur' zijn voor jongeren belangrijk. Het is essentieel om als volwassene en jongere samen te leren.

Oriëntatie

De wereld ver weg en dichtbij ontdekken.

Op reis zoals Floortje Dessing

Pijltjes gooien op de wereldkaart

Gedrag komt ergens vandaan?

Concreet ervaren

Leren omgaan met je eigen binnen wereld en de buitenwereld

Spanningsveld

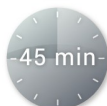
Met welke bril kijk ik over mijn muur?

Waarnemen en overdenken

Nadenken over mogelijke oorzaken van conflicten, hoe je daarmee om kunt gaan en dat de zon ook weer kan gaan schijnen.

Ben ik mijn broeders hoeder?

Verzoening na oorlog

Wie goed doet... komt niet in de krant

Begripsvorming

Hoe doe je vrede?

Doe het toch maar

Need to belong

Experimenteren

Verdieping in de betekenis van de rondgang en opnieuw beginnen

Conflicten hanteren.

Opnieuw beginnen

Vrijwilligerswerk doen

Evalueren

Blik terug met een scorebord

Afsluiten

Een goed-nieuws-krant

De kleuren van de wind

Jij denkt dat elk stukje grond waarop je belandt van jou is,
de aarde slechts dode materie die je kunt opeisen.
Maar ik weet dat elke steen en boom en schepsel
een leven heeft, een geest en een naam.

Jij denkt dat de enige mensen die er toe doen
de mensen zijn die er uitzien en zo denken als jij.
Maar als jij in de sporen van een onbekende gaat lopen,
zul je dingen leren die je nog nooit hebt geweten.

Heb jij ooit de wolf horen huilen tegen de volle maan,
of de grijnzende lynx gevraagd waarom hij grijnsde?
Kun jij zingen met alle stemmen van de berg?
Kun jij schilderen met alle kleuren van de wind?

Kom, loop de verborgen paden van het dennenbos.
Kom, proef de zongerijpte bessen van de aarde.
Kom je wentelen in alle rijkdom om je heen,
en vraag je nu eens niet af hoeveel ze waard zijn.

De regenbui en de rivier zijn mijn broeders,
de reiger en de otter zijn mijn vrienden,
en wij zijn allen met elkaar verbonden,
in een cirkel, in een kring die geen einde heeft.

Heb jij ooit de wolf horen huilen tegen de volle maan,
of de adelaar je laten vertellen waar hij is geweest?
Kun jij zingen met alle stemmen van de berg?
Kun jij schilderen met alle kleuren van de wind?

Hoe hoog groeit de esdoorn?
Als je hem omhakt zal je het nooit weten.
En je zult de wolf nooit horen huilen tegen de volle maan.
Want of onze huid nou wit is of koperkleurig,
we moeten zingen met alle stemmen van de berg.
We moeten schilderen met alle kleuren van de wind.

Je kunt de aarde bezitten,
en dan nog is aarde alles wat je bezit,
totdat je kunt schilderen met alle kleuren van de wind.

Vertaling van 'Colors of the wind'

APOSTOLISCH
GENOOTSCHAP

plaats voor religieus-humanistische zingeving